

Επιτυχημένο το πιλοτικό πρόγραμμα Αυτονόμησης των Κέντρων Υγείας Κρήτης

Όχι στο πτωχόρισμα της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας ήνε εργαζόμενοι στις ΔΥΠΕ και Δ/ντές Κ.Υ.

Απόλυτα επιτυχημένο κρίνεται στο σύνολό του το πιλοτικό πρόγραμμα Αυτονόμησης της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην Υγειονομική Περιφέρεια Κρήτης, όπως προκύπτει από σχετική έκθεση για την πορεία εξέλιξής του, ενώ το συμπέρασμα αυτό συνοψογράφουν τόσο το ιατρικό προσωπικό των Κέντρων Υγείας Κρήτης, όσο το ενιαίο σωματείο εργαζομένων στη Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης και οι Διευθυντές των Κέντρων Υγείας. Παρ' όλα αυτά, η κυβέρνηση για μια ακόμα φορά, επεκρίει να "πειραματιστεί" ξανά με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας ανακαλώντας με νεότερη υπουργική απόφαση, υπάγοντας ξανά τα Κέντρα Υγείας στα Νοσοκομεία όπως ήταν και πριν.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρουν σε υπόμνημά τους οι εργαζόμενοι της ΔΥΠΕ Κρήτης, "τα τελευταία χρόνια, η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στην υγειονομική περιφέρεια Κρήτης διέπεται από ένα ειδικό νομικό καθεστώς που την διαφοροποιεί από την υπόλοιπη Ελλάδα.

Με την υπ. αρ. .... Υπουργική Απόφαση, τα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά Ιατρεία τους λειτουργήσαν από 1-1-2004 έως και 2/5/2005 ως αποκεντρωμένες και ανεξάρτητες μονάδες του Π.Σ.Υ.Π. Κρήτης με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια (πιλοτικό πρόγραμμα). Η νέα διοίκηση της Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης συνέχισε και υποστήριξε το πρωτοποριακό αυτό εγχείρημα, αφού κρίθηκε ως ιδιαίτερα σημαντικό για την βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στην υγειονομική περιφέρεια της Κρήτης. Αποτέλεσμα αυτής της υποστήριξης ήταν η δημοσίευση στο ΦΕΚ 1188/Β/26-8-05 της νέας Υπουργικής Απόφασης Υ3α/Γ.Π.81535/9-8-2005 για την συνέχιση λειτουργίας των Κ.Υ. και των Π.Ι. τους ως αποκεντρωμένων και αυτοδύναμων μονάδων της Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης με αναδρομική ισχύ.

Στις 25/01/2007 εκδόθηκε νέα Υπουργική Απόφαση κατά την οποία ανακαλείται η προηγούμενη Υπουργική Απόφαση και τα Κ.Υ. της Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης με τα Π.Ι. τους, αποστέλλουν εφεξής οργανικές αποκεντρωμένες μονάδες των Νοσοκομείων, στα οποία υπάγονταν πριν την έκδοση της ανακαλούμενης απόφασης.

Το γεγονός αυτό αναίρει και απαξιώνει την προσπάθεια εγχείρηματος αυτονόμησης και ανεξαρτησίας της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας σε περιφερειακό επίπεδο, χωρίς να δοθεί εύλογο χρονικό διάστημα για ουσιαστική αποτίμηση και αξιολόγηση του παραγόμενου αποτελέσματος.

Αναμφίβολο η μετροπή των Κ.Υ. σε αποκεντρωμένες και ανεξάρτητες υπηρεσιακές μονάδες αρχικά των Δ.Υ.Π.Ε. ήταν και εξακολουθεί να είναι ένα δύσκολο εγχείρημα. Οι αρχικές

δυσχευτοργίες που εντοπίστηκαν διαφοροποιούνται ανάλογα με τις υπάρχουσες υποδομές του Κ.Υ., τις κινήσεις και δυνατότητες του Διευθυντή και την στελέχωση σε ανθρώπινο δυναμικό. Είναι όμως γενικά παραδεκτό ότι η αυτονόμηση των Κέντρων Υγείας και η απευθείας υπαγωγή τους στην οικία Δ.Υ.Π.Ε. είχε ευνοϊκά αποτελέσματα στη λειτουργία, την ανάπτυξη και την αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρουν οι μονάδες αυτές στους πολίτες της ενδοχώρας της περιφέρειας Κρήτης.

Το Σωματείο Εργαζομένων στη Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης συντάσσεται με τη γνώμη των Διευθυντών των Κέντρων Υγείας, στηρίζει την παραμονή των Κέντρων Υγείας ως αποκεντρωμένες και ανεξάρτητες μονάδες της Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης με αντίστοιχη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Θεωρεί ότι η υπαγωγή τους στα Νοσοκομεία είναι επιζήμια και καλεί όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, να πάρουν θέση για τη διατήρηση της με αριθμό Υ3α/Γ.Π.81535/9-8-2005, Υπουργικής Απόφασης, δηλαδή, τη συνέχιση της λειτουργίας των Κ.Υ. και των Π.Ι., ως αποκεντρωμένων και αυτοδύναμων μονάδων της Υγειονομικής Περιφέρειας Κρήτης."

Τα ίδια περίπου σημειώνουν σε δικό τους υπόμνημα και οι Δ/ντές των Κ.Υ. Κρήτης, τονίζοντας ότι "η διάταξη αυτή του νόμου υπονοούσε σε μεγάλο βαθμό ηθαια διοικητικά και οργανωτικά που είχαν δοκιμασθεί σε προηγμένες από ηπειράς υγειάς χώρες της Ευρώπης και ήταν αποτέλεσμα ενός σύγχρονου προβληματισμού στην Ελλάδα, που έβλεπε από χρόνια τα Κέντρα Υγείας ουσιαστικά να μην μπορούν να χαράξουν μια δική τους πολιτική, στερούμενοι και της δυνατότητας διαμόρφωσης προϋπολογισμών αλλή και ανάπτυξης μιας μη γραφειοκρατικής λειτουργίας την οποία ουσιαστικά είχαν ως αποκεντρωμένες μονάδες Νοσοκομείων." Σύμφωνα με τους Δ/ντές η πορεία του προγράμματος ήταν θετική αφού τα Κ.Υ. κατόρθωσαν σε ήλιο χρονικό διάστημα να αναπτύξουν αυτοδύναμους προϋπολογισμούς, να βελτιώσουν την υλικοτεχνική τους υποδομή και να καλύψουν ουσιαστικά από πολλά χρόνια ανάγκες τους. "Η περαιτέρω αξιολόγηση αυτού του θεσμού, η ολοκλήρωση, η διεύρυνση και συμπλήρωση του αποτελεί ένα μονόδρομο σήμερα για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας που κατά κοινή ομολογία ο ρόλος της θα συμβάλει καθοριστικά στην αναβάθμιση του ΕΥΣ στη χώρα μας. Η συζητούμενη κατάργηση αυτής της διοικητικής καινοτομίας και η επιστροφή των Κ.Υ. στα Νοσοκομεία αποτελεί σαφέστατα μια κίνηση προς τα πίσω και θα πρέπει να αποφευχθεί" τονίζουν οι Δ/ντές των Κέντρων Υγείας. (Να σημειωθεί ότι από τα 14 Κ.Υ. της Κρήτης, την επιστροφή στο νοσοκομείο

υποστηρίζει μόνο ο Δ/ντής του Κ.Υ. Κισιάμου).

Ενδιαφέρον έχουν τα στοιχεία της έκθεσης για την πορεία εξέλιξής του προγράμματος, όπου παρουσιάζονται οι στόχοι του:

1. Την ανάπτυξη με ενιαίο τρόπο και διαδικασίες όλων των Κ.Υ. η οποία θα γινόταν εφικτή:

α. Με την εκκώρση διοικητικών, οικονομικών και διαχειριστικών αρμοδιοτήτων στους Διευθυντές των Κ.Υ. της Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης.

β. Με την κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδιασμού για την πρωτοβάθμια φροντίδα στην Κρήτη,

γ. Με την κάλυψη των επιστημονικών αναγκών των Κ.Υ. μέσω της Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης δ. Με την συγκρότηση διαρκούς ομάδας εργασίας για την Π.Φ.Υ., με στόχο την επεξεργασία, αξιολόγηση και εισήγηση θεμάτων που αφορούν την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και τις μονάδες αυτές.

Ε. Με την ανάληψη από το ανθρώπινο δυναμικό της Δ.Υ.Π.Ε. Κρήτης των διαχειριστικών διαδικασιών.

2. Την εκπαιδευτική και λειτουργική σύνδεση με όλα τα νοσοκομεία της περιφέρειας Κρήτης, και όχι μόνο με τα νοσοκομεία αναφοράς, ώστε η κάλυψη των ιατρικών αναγκών από ειδικότητες να γίνεται επί του συνόλου.

3. Την κατάρτιση ενιαίου Προγράμματος Προμηθειών που θα αφορά τα Κ.Υ. και τα Π.Ι. επί του συνόλου και ανά Κ.Υ.

4. Την κατάρτιση ενιαίου προϋπολογισμού πρωτοβάθμιας φροντίδας και ανά Κ.Υ., ώστε να μπορεί να αξιολογείται η οικονομική λειτουργία και η εξυπηρέτηση των υπαρχουσών αναγκών ζήτησης.

Στα συμπεράσματα της έκθεσης αναφέρονται:

1. Τα Κ.Υ. αντιμετώπισαν και αντιμετωπίζουν δυσκολίες προσαρμογής στην νέα πραγματικότητα, αλλά οι δυσκολίες αυτές μπορούν να ξεπεραστούν εύκολα με τη συμβολή των εμπλεκόμενων φορέων υγείας και μέσω ουσιαστικής και αποτελεσματικής συνεργασίας.

2. Το προσωπικό των Κ.Υ. που ήταν αποσπασμένο στα Νοσοκομεία επιστρέφει

σταδιακά στα Κ.Υ., γεγονός που συμβάλλει καταλυτικά στην αποτελεσματική και αποδοτική προσπάθεια των Κ.Υ.

3. Η ευελία των Κ.Υ. στη διαχείριση των καθημερινών λειτουργικών και άλλων προβλημάτων τους είναι εντυπωσιακά μεγαλύτερη μέσω της εφαρμογής του πιλοτικού προγράμματος (π.χ. για την αγορά ενός πειρομένου απαιτούνται λίγες ημέρες αντί για 1-2 χρόνια).

4. Τα χρήματα που διατίθενται για την Π.Φ.Υ. αξιοποιούνται πραγματικά για το σκοπό αυτό και δεν "χάνονται" στις μαύρες τρύπες των Νοσοκομείων. Για παράδειγμα, πρώτη φορά τα Κ.Υ. μπόρεσαν να προσλάβουν επικουρικούς ιατρούς οι οποίοι πληρώνονται από τη Δ.Υ.Π.Ε.

5. Η προσέλευση των ασθενών στα Κ.Υ. είναι κάθε μέρα και μεγαλύτερη, αφού οι προσφερόμενες υπηρεσίες αυξάνονται και η ποιότητα τους βελτιώνεται. Ως απόρροια του ευρύτερου φάσματος παρεχόμενων υπηρεσιών στην ύπαιθρο, ελαττώνονται οι ανισότητες πρόσβασης μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών και αποσυμφορούνται οι δομές δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας (εναλλάξ εφημερία) περιθαλάμης.

6. Η άποψη όλων των εμπλεκόμενων σήμερα στην Π.Φ.Υ. στην Κρήτη είναι ότι οι τοπικές κοινωνίες έχουν συνειδητοποιήσει την αλλαγή που γίνεται και την βελτίωση των υπηρεσιών των Κ.Υ. Η επιστροφή στο σύστημα της εξάρτησης από τα Νοσοκομεία δεν θα γίνει εύκολα αποδεκτά από τις τοπικές κοινωνίες και τους τοπικούς παράγοντες. Για παράδειγμα δεν θα δεχθεί πια κανείς να προσλαμβάνεται Παιδιάτρος για τις ανάγκες μιας απομονωμένης περιοχής και να αποσπάται αμέσως στο Νοσοκομείο.

7. Ο κοινός προϋπολογισμός Νοσοκομείου - Κέντρων Υγείας οδηγεί σε μαρμασή τα Κ.Υ. και της Π.Φ.Υ. Αυτό έδειξε η πρακτική δεκαετιών και αυτό δεν μπορεί να το αμφισβητήσει κανείς.